

Handläggare
Åhlman Michael

Datum
2015-03-05

Diarienummer
KSN-2015-0477

Kommunstyrelsen

Uppföljning av åtgärdsprogrammet för luft 2014

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att till Länsstyrelsen i Uppsala län avge rapportering enligt föredragningen i ärendet.

Ärendet

Länsstyrelsen fastställde den 24 november 2006 Uppsala kommuns förslag till åtgärdsprogram för att klara miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid. Kommunen ska årligen senast den 31 mars rapportera till länsstyrelsen om arbetet med åtgärdsprogrammet.

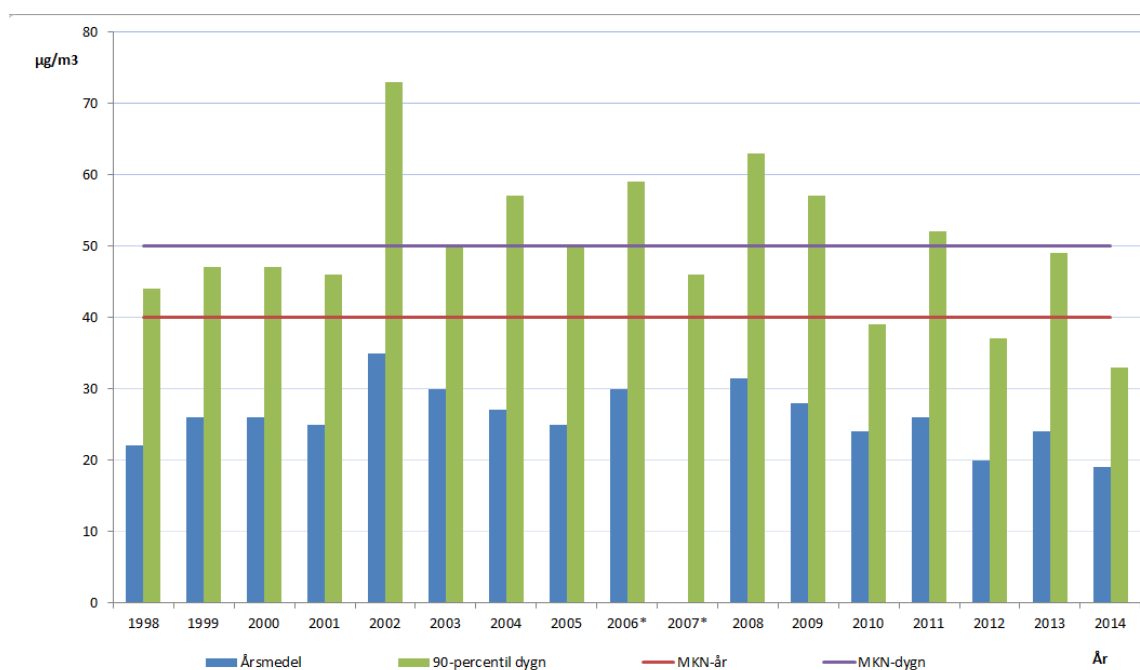
Följande redogörelse är gemensamt framtagen av kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och miljöförvaltningen.

Föredragning

Partiklar

Överskridande av miljökvalitetsnormer för partiklar kan bland annat mätas genom dygnsnorm eller genom årsmedelvärde. Under 2014 överskreds dygnsnormen för partiklar (PM 10) 5 av 35 tillåtna dygn. Resultatet är en förbättring jämfört med 2013 då normen överskreds 35 gånger.

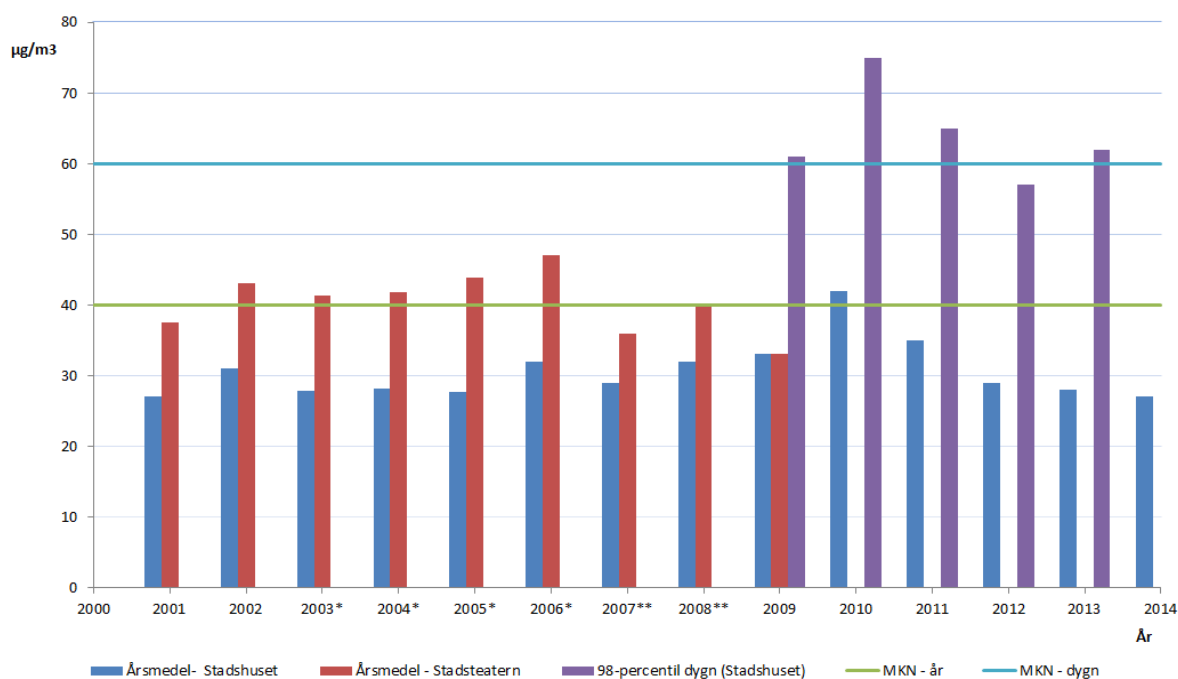
Årsmedelvärdet har i likhet med tidigare år inte överskridits:



Figur 1: Trend av halten av partiklar (PM10) på Kungsgatan

Kväveutsläpp

Miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid mäts liksom för partiklar genom dygnsnorm och årsmedelvärde. År 2014 överskreds miljö kvalitetsnormen ett dygn av tillåtna sju dygn. Normen klarades således. Detta är en förbättring jämfört med 2013 då miljö kvalitetsnormen överskreds elva gånger. Den långsiktiga trenden är svårbedömd. Å ena sidan förväntas situationen förbättras då fler och fler äldre fordon byts ut till nyare modeller med högre avgasreningskrav. Å andra sidan består en allt större del av fordonsflottan av dieselfordon som har en mer negativ effekt på luftkvaliteten än motsvarande modell av bensinfordon. Därtill ser vi överlag allt mer större fordonsmodeller.



Figur 2: Trend av halten av kvävedioxid på Kungsgatan

För kväveoxid överskreds normvärdet med 1 dygn mot tillåtna 7.

2014 års situation och genomförda åtgärder

Förklaringar till överskridande av miljö kvalitetsnormerna är komplexa. Trafiken är den största källan till problemen, men även gaturummets utformning, väderförhållanden mm spelar in.

År 2014 var ett meteorologisk gynnsamt år för både PM₁₀ och NO₂. År 2014 inleddes med en mild vinter och följdes av en mild höst vilket innebar betydligt lägre halter än tidigare år för Uppsalas del.

Det varma klimatet innebar även färre dagar med inversion och försämrade luftkvalitet. Uppsala hade en nästan snöfri vinter vilket medförde att det inte byggdes upp stora vägdammsdepåer utan det skedde en kontinuerlig utvädring eftersom vägbanorna var snöfria

och torra. Under 2014 behövde mindre mängder sand läggas ut vilket minskade förekomsten av damm under våren. Vintersanden sopades upp tidigare jämfört med normalår.

Sammantaget innebar det att det blev färre överskridande av både kvävedioxiderna och partiklar, PM10.

Vägrenhållningsåtgärder i form av högtryckstvättning med supersug utförs kontinuerligt i centrum vid behov med gott resultat.

Dubbdäcksförbudet (infördes 1 oktober 2010) och miljözonen (infördes 1 januari 2013) bidrar till att påverka luftkvaliteten positivt. Trafikflödet var år 2014 ca fyra procent lägre i innerstaden än 2013.

Dubbdäcksandelen på Kungsgatan ökade däremot något, enligt dubbdäcksräkningarna, från 15-20 till 20-25 procent. Uppgifter om efterlevnadsgraden kopplat till dispenser har inte tagits fram.

Resvaneundersökning har genomförts under året och med resultaten från detta har projektet ”arbetsvänlig arbetsplats” startats upp inom ramen för arbetet med utvecklingen av det hållbara resandet.

Överlag har kommunens insatser för ökat cyklande intensifierats inom de flesta områden under 2014. Viktiga satsningar och händelser under året var 1) utbyggnaden av snabbcykelleden den s.k. ”Valsättraleden” som invigdes i Oktober, 2) att den ”miljonte cyklisten” passerade hamnspången den 15 maj, 3) två cykelbarometrar installerades som räknar passerande cyklisterna och i realtid visar hur cykelflödena ser ut just nu men även dygnsvis och årsvis, 4) kampanjen ”Vintercyklisten” för att få fler att cykla under vintern samt 5) att nya cykelparkeringsregler infördes under våren 2014 för att förbättra tillgången till cykelparkeringsplatser i Uppsalas centrala delar.

Gamla Uppsala Buss arbetar med att införa hybridbussar för statstrafiken och har idag 5 st. hybridbussar i drift och ambitionen är att så långt som möjligt tursätta dem ”centrumnära”. Ytterligare hybridbussar är under införande och till hösten 2015 är planen att totalt 17 av dessa bussar vara i drift. Genom denna och andra åtgärder så uppskattas man att 2014 år utsläpp av partiklar reducerats med 36% respektive 30% för kväveoxid jämfört med 2012.

Omprovning av åtgärdsprogrammet

Uppsala kommun har under 2013 omprövat gällande åtgärdsprogram och tagit fram ett förslag till nytt åtgärdsprogram. Förslaget förankrades med olika aktörer under våren 2014 och beslutades i kommunfullmäktige den sjunde maj samma år. Länsstyrelsen fastställde åtgärdsprogrammet i februari 2015.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret